

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December 2025
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	HF2
Fag og niveau	Kultur- og samfundsfaggruppen, hf - samfundsfag
Lærer(e)	Kristian Møller Eriksen Jørn Wenzelsen (vikar under temaet 'Sociologi')
Hold	Hf24x Kultur- og samfundsfagsgruppen , 2 HF

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Sociologi
Titel 2	Demokrati og politik
Titel 3	Mediernes rolle i demokratiet
Titel 4	Velfærdsstaten og økonomi

Titel 1	Sociologi
Indhold	Kernestof: "Luk samfundet op!" I-bog af Brøndum og Banke Hansen, Columbus, 2024 Det traditionelle samfund: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=367 Det moderne samfund: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=366 Anthony Giddens - refleksivitet i det senmoderne samfund: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=365 Den øgede refleksivitet: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=416 Hvad er socialisering?: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=361 Dobbeltsocialisering: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=421 Familietyper og multisocialisering: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=422 Thomas Ziehe: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=364 Thomas Ziehe: 3 reaktionsmønstre: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=419 Pierre Bourdieu: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=373 Basil Bernstein: Sprogkoder https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=372 Ideologier (liberalisme, konservatisme, socialisme, socialliberalisme) https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=384 https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=383 https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=382 Social arv og social mobilitet: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=370 Supplerende Stof: DR 19.08.2024: "Millioner til udfordrede folkeskoler får lunken velkomst hos skoleledere"

	https://www.dr.dk/nyheder/indland/millioner-til-udfordrede-folkeskoler-faar-lunken-velkomst-hos-skoleledere Børnerådet 2021: "Folkeskolen skal være bedre til at komme ulighed i uddannelse til livs" https://www.boerneraadet.dk/nyheder/nyheder-2021/boerneraadet-folkeskolen-skal-vaere-bedre-til-at-komme-ulighed-i-uddannelse-til-livs "Blok på bistan", Dr.dk https://www.youtube.com/watch?v=to2htz8zCYc "Prinsesser fra Blokken". Dr.dk (del 1). 2016. "Henry vokser op i USA's farligste postnummer". Dr.dk Horisont-udsendelse 2021. Kvinfo.dk (2015): "Børn født uden for ægteskab" Klassesamfundet, figur 4.6: "De fem sociale klasser i det danske samfund"
Omfang	25 %
Særlige fokuspunkter	Kernestof, læreplan: - <i>Identitetsdannelse og socialisering</i> - <i>Sociale og kulturelle forskelle</i> Kernebegreber: • Ideologier (liberalisme, socialisme, konservatisme, socialliberalisme) • Det traditionelle samfund • Det moderne samfund • Urbanisering • Det senmoderne samfund • Aftraditionalisering • Individualisering • Øget refleksivitet • Kulturel frisættelse • Formbarhed • Reaktionsmønstre i det senmoderne samfund (subjektivering, ontologisering, potensering) • Primær og sekundær socialisering • Dobbelt og multi socialisering • Habitus • Kapitaler (økonomisk, kulturel, social) • Felt • Social arv • Social mobilitet • Mønsterbryder
Væsentligste arbejdsformer	• Læreroplæg • Gruppearbejde • Pararbejde

	• Individuelt arbejde • Klasseundervisning
--	--

Titel 2	Demokrati og politik
Indhold	Kernestof: ”Samf C - din samfundsfagsbog”, Systime 2024 af Bundgaard, Hedegaard Jensen & Secher Lund – I-bog: Demokrati (direkte og repræsentativt), diktatur, magtens tredeling: https://samfc.systime.dk/?id=149 Demokratiopfattelser (deltagelses- og konkurrencedemokrati): https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1216 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1217 Krav til et godt demokrati: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1206 Ideologier: Hvad er en ideologi? https://samfnuc.systime.dk/?id=165 Liberalisme: https://samfnuc.systime.dk/?id=170 Konservatisme https://samfnuc.systime.dk/?id=171 Socialisme https://samfnuc.systime.dk/?id=172 Partierne i Danmark: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1249 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1249 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1274 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1273 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1272 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1271 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1270 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1269 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1268 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1267 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1266 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1265 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1508 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1507

	Aktuelle politiske skillelinjer https://samfnuc.systime.dk/?id=250 Deltagelse: https://samfnuc.systime.dk/?id=233 https://samfnuc.systime.dk/?id=283 https://samfnuc.systime.dk/?id=236 Politiske niveauer og lovgivningsprocessen: https://samfnuc.systime.dk/?id=238 https://samfnuc.systime.dk/?id=239 Molins model: https://samfnuc.systime.dk/?id=438#c3904 Eastons model: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1448 Rettigheder og pligter i demokratiet: https://samfnuc.systime.dk/?id=255 Metode i samfundsfag (kvantitativ/kvalitativ): https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1441 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1440 Faktalink (2021): Fake news – falske nyheder Supplerende stof: Nyheder, Københavns Universitet 30.09.2022: ”Det sunde demokrati trues af falske informationer, men ikke alle ønsker medicinen”: https://nyheder.ku.dk/alle_nyheder/2022/09/det-sunde-demokrati-trues-af-falske-informationer-men-ikke-alle-oensker-medicinen/ Videnskab.dk 12.01.2024: ” Red verden fra misinformation: Brug hovedet, og sid på hænderne”: https://videnskab.dk/kultur-samfund/red-verden-fra-misinformation-brug-hovedet-og-sid-paa-haenderne/ Faktalink.dk Uddrag om Grundloven: https://faktalink.dk/titelliste/grun Videoklip fra Folketinget.dk (bl.a. Grundloven, lovgivningsprocessen, EU's funktion m.v.) Borgerforslag.dk Om borgerforslag – Folketinget - https://www.borgerforslag.dk/om-borgerforslag/ Journalistforbundet 05.06.2024: ”Tag ikke dine demokratiske rettigheder for givet”
Omfang	30 %
Særlige fokuspunkter	Kernestof, læreplan: - Politiske partier i Danmark og politiske ideologier - Politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng - Politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene.

	- Kvantitativ og kvalitativ metode Kernebegreber: • Direkte demokrati • Repræsentativt demokrati • Diktatur • Magtens tredeling • Deltagelsesdemokrati • Konkurrencedemokrati • Den 4. statsmagt • Det gode demokrati • Pligter og rettigheder • Politiske ideologier ○ Socialisme ○ Konservatisme ○ Liberalisme • Partierne i Folketinget • Værdipolitik og fordelingspolitik • Højre/venstre skala • Nypolitisk skala • Molins model • Deltagelsesmuligheder • Statens opgaver • Regionernes opgaver • Kommunernes opgaver • Internationale institutioner: EU, NATO, FN • Eastons model • Kvantitativ og kvalitativ metode
Væsentligste arbejdsformer	• Læreroplæg • Gruppearbejde • Pararbejde • Individuelt arbejde • Klasseundervisning

Titel 3	Mediernes rolle i demokratiet
Indhold	Kernestof: "Samf C - din samfundsfagsbog", Systime 2024 af Bundgaard, Hedegaard Jensen & Secher Lund – I-bog: Medier og politik: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1248 Mediernes rolle og medialisering:

	https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1247 Ulemper ved medialisering: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1262 Mediernes nyhedskriterier: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1263 Avisernes politiske holdning: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1264 Mediebilledet i dag: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1246 Teorier om mediernes påvirkning (kanyleteori, tottrinshypotese, referencemodellen): https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1260 Det postfaktuelle samfund? https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1261 De sociale medier: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1245 Sociale medier og politik: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1257 Demokratiske perspektiver (Jürgen Habermas) https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1258 Big Tech: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1259 Supplerende Stof: Folketinget.dk: Politik og medier: https://www.youtube.com/watch?v=M4cAbtrYRJk Berlingske.dk 01.01.2024: "Løgn kan spredtes i rekordfart. Men unge er vilde med nyheder fra de sociale medier" https://journalistforbundet.dk/nyhed/tag-ikke-dine-demokratiske-rettigheder-givet DR 2019: "Klamme luder, brænd op"
Omfang	20 %
Særlige fokuspunkter	Kernestof, læreplan: - Politiske partier i Danmark og politiske ideologier - Politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng - Politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene. Kernebegreber: • Typer af medier: medier, massemedier, sociale medier

	• 4 dyder politikere bør besidde • Medialisering • Den 4. statsmagt • Demokratiets vagthund • Mediefunktioner: debatskabende og mobiliserende • Ulemper ved medialisering • Mediernes nyhedskriterier (aktualitet, væsentlighed, konflikt, identifikation, sensation) • Avisernes politiske holdninger • Teorier om mediernes påvirkning (kanyleteori, totrinshypotesen, referencemodellen) • Postfaktuelle samfund • Fake news • Misinformation • Desinformation • Big Tech
Væsentligste arbejdsformer	• Læreroplæg • Gruppearbejde • Pararbejde • Individuelt arbejde • Klasseundervisning

Titel 4	Velfærdsstaten og økonomi
Indhold	Kernestof: "Luk samfundet op!" I-bog af Brøndum og Banke Hansen, Columbus, 2024 Tre velfærdsmodeller (og velfærdstrekanten) Den universelle, den residuele, den korporative: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=441#c2168 Velfærdsstat eller konkurrencestat: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=408 Velstand og velfærd: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=415 Velfærdstrekanten: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=414 Staten: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=443 Markedet:

	https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=444 Civilsamfundet: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=442 Velfærdsstatens udfordringer: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=413 https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=412 https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=462 https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=461 https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=460 https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=411 De økonomiske mål: Hvad er en god økonomi? BNP/økonomisk vækst: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=187 Det økonomiske kredsløb: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=405 Inflation og arbejdsløshed (herunder forskellige typer arbejdsløshed): https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=321 Betalingsbalance, bæredygtig økonomi, statens budget: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=322 Finanspolitik/Pengepolitik/Strukturpolitik: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=459 https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=458 https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=457 Supplerende Stof: www.dst.dk: "Fire ud af ti outsourcede job er højt kvalificerede" Dansk Erhverv 2020: "Indsigt: Velfærd under pres" https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/2020/september/indsigt-velfard-under-pres/ DR: Økonomi for dummes med Huxi og Karen (2019) (30 min.) "Betalingsbalancens overskud": https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/oekonomi/betalingsbalance-og-udenrigshandel/betalingsbalancens-loebende-poster Danmarks Statistik, 204: "Stagens budget"
Omfang	25 %
Særlige fokuspunkter	Kernestof, læreplan: - <i>Velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund</i> - <i>Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter</i> - <i>Kvantitativ og kvalitativ metode</i>

	Kernebegreber: • Den universelle velfærdsmodel • Den residuale velfærdsmodel • Den korporative el. konservative el. selektive velfærdsmodel • Interne og eksterne udfordringer for den universelle velfærdsmodel • Det økonomiske kredsløb • BNP/økonomisk vækst • Inflation • Arbejdsløshed • Konjunktursvingninger • Betalingsbalancen • Bæredygtig økonomi • Statens budget • Ekspansiv finanspolitik • Kontraktiv finanspolitik • Pengepolitik • Strukturpolitik ○ Stramningsstrategi ○ Opkvalificeringsstrategi
Væsentligste arbejdsformer	• Læreroplæg • Gruppearbejde/pararbejde • Individuelt arbejde/klasseundervisning

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December 2025
Institution	Kolding Hf og VUC
Uddannelse	Hf2
Fag og niveau	Historie B – Kultur og samfundsfag
Lærer(e)	Michael Bork, Jacob Borgbjerg Hansen
Hold	Hf2-24x

Øversigt over gennemførte undervisningsforløb

Forløb 01	Vikingetiden
Forløb 02	Kvindesyn og trolddom
Forløb 03	Enevælde og oplysningstid
Forløb 04	Det svære demokrati
Forløb 05	Danmark på Guldkysten
Forløb 06	Hitlers vej til magten
Forløb 07	Fra verdenskrig til kold krig
Forløb 08	Fra fattighjælp til velfærdsstat
Forløb 09	Kampen om indvandringen
Forløb 10	Historieopgaven

Omfang af det gennemgående materiale er 442,5 sider.

01 VIKINGETIDEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet om vikingetiden fokuserede på hovedlinjerne i Danmarks og Europas historie i perioden fra det 8. til det 11. århundrede. Det dækkede vigtige begivenheder som de første dokumenterede vikingeangreb i 793 og Harald Blåtands kristendomsaccept i 960-965 igennem bl.a. en metodisk-kritiske analyse af samtidige beretninger om hans omvendelse til kristendommen. Forløbet udforskede nationale og internationale samarbejdsrelationer igennem vikingernes rejser, bosættelser og kultur, herunder deres brug af floder og søveje samt etableringen af områder som Danelagen og Normandie. Der blev også lagt vægt på periodens historiebrug og dens rolle i formningen af national identitet og politik. Undervisningsforløbet undersøgte vikingetidens betydning for Danmarks historie og Europas udvikling. Endelig fungerede forløbet som en introduktion til fagets identitet og metoder.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks og Europas historie, nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer.

Anvendt materiale

Kernestof

- Peter Madsen: Vores Danmarkshistorie, Indledning, Vikingesamfundet, Vikingetiden, 800-1050. Forlaget Columbus, 2022. (8,5 s.)
- DR TV: Historien om Danmark – Vikingetiden. (5 s.)
- Bjørn Matsen m.fl.: Vikinger - indsigt og udsyn s. 10-12, s 129-131. Forlaget Systime, 2008. (3 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer, Kristendommens sejr. Forlaget Systime, 2024. (2 s.)
- DR TV: Danernes store religionsskifte. (5 s.)
- Diverse korte kildeuddrag: Ottars beretning om sin rejse til Hedeby, Turtushi om Hedeby, Den Angelsaksiske Krønike for året 793, Ibn Fadlan om vikingernes skikke, Harald Blåtands kumler på den store Jelling-sten, brev fra pave Nikolaus d. 1. til kong Horik d. 2, 860. (1 s. i alt)
- Knud Ryg Olsen (red): Grundbog til Danmarkshistorien, Adam af Bremen om Haralds omvendelse, Widukind om Haralds omvendelse. Forlaget Systime, 2024. (2 s.)

Omfang:

- Antal sider: 26,5 sider. Samlet undervisningstid: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

02 KVINDESYN OG TROLDDOM

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på reformationen som central begivenhed i Europas historie og indflydelse i Danmark fra det 16. århundrede og frem. Det dækkede vigtige begivenheder, nøglepersoner som Martin Luther, Christian 4. og Maren Splids, samt konsekvenserne af reformationen på samfundet og kvinders rolle. Det udforskede også trolddomsforfølgelsernes betydning og trykpressens rolle i spredningen af ideer. Essensen var reformationens dybe præg på både religion, politik og kultur i Danmark.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks og Europas historie.

Anvendte materialer

Kernestof

- Carl-Johan Bryld: Danmark - tider og temaer, Et samfund i vækst, Byerne, borgerne og kongemagten, Den lutherske reformation, Reformation og enevælde, Heksetro og hekseforfølgelse. Forlaget Systime, 2024. (10 s.)
- Irene Petersen: Danske domstole hårdere end Inkquisitionen. Videnskab.dk, 2009. (3 s.)
- Ribe Mediehus: Maren Splids - heksen. Danhostel Ribe, 2024. (1 s.)
- Danmarkshistorien.dk: Da Hans Tausen indledte byreformationen i Viborg. Aarhus Universitet, 2017. (3 s.)
- DR TV: 'Liv i renæssancen – de satans kvinder'. (5 s.)
- DR TV: Historien om Danmark – Reformation og renæssance'. (5 s.)
- Den Gamle By: Konfirmation var livsvigtig i 1800-tallet'. YouTube, 2014. (2 s.)
- Michael Bork: Manus og rollefordeling til genopførelse af retssagen mod Maren Splids. Materialet er skrevet til dette undervisningsforløb. (3 s.)

Omfang:

Antal sider: 29 sider. Samlet undervisningstid: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde. Desuden indgik en ekskursion til Koldinghus, hvor kursisterne deltog i et rollespil, hvor de genopførte retssagen mod Maren Splids.

03 ENEVÆLDE OG OPLYSNINGSTID

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på perioden i Danmark fra 1600-tallet til 1700-tallet og dens betydning for samfundsudviklingen. Det dækkede vigtige begivenheder i Danmarks historie som indførelsen af enevælden under kong Frederik 3. i 1660, "Struensee-affæren" og de sociale reformer og landboreformer, der fandt sted under enevælden. Forløbet udforskede også oplysningstidens ideer og bevægelser i Danmark, herunder betydningen af oplysningstænkere som John Locke, Adam Schmidt, Voltaire, Montesquieu og Rousseau samt en metodisk-kritisk analyse af Struensees kritik af den enevældige administration under lensgreve Bernstorff. Der blev der lagt vægt på enevældens politiske struktur og reformernes indflydelse på samfundet, herunder stavnsbåndets ophævelse og landboreformernes konsekvenser.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie, forandringer i levevilkår, teknologi og produktion.

Anvendte materialer

Kernestof

- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer, Enevælden indføres, Den nye enevældestat, Moderniseringen af staten, Mod rationalisme og oplysning, Den oplyste enevælde, De store landboreformer, Bondens frigørelse og Reformernes resultater. Forlaget Systime, 2024. (10 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer. Interview med Michael Bregnsbo: Hvad er enevælde. Forlaget Systime, 2024. (1 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer. Interview med Erland Porsmose: En typisk dansk landsby, Landsbyernes alder og Om fællesskab og udskiftning. Forlaget Systime, 2024. (5 s.)
- Inge Adriansen m.fl.: Fra oplysningstiden til europæisk ekspansion, Oplysningstiden, Menneske og samfund. Gyldendal, 2016. (3 s.)
- DR TV: Historien om Danmark: Enevælde og oplysningstid. (5 s.)
- DR TV: Dengang vi var bønder [1:6] - Fæstebonde. (5 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer, Johann Friedrich Struensees forsvarsskrift, 1772. Forlaget Systime, 2024. (2 s.)
- Nikolaj Arcel (instruktør): En kongelig affære. Nordisk Film Distribution A/S, 2012. (20 s.)

Omfang

Antal sider: 52,5 sider. Samlet undervisningstid: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

04 DET SVÆRE DEMOKRATI

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på udviklingen af demokrati i Danmark fra midten af 1800-tallet og frem. Det dækkede vigtige begivenheder som den danske revolution i 1848, indførelsen af Grundloven i 1849 og etableringen af parlamentarisme i 1901. Forløbet undersøgte også andre demokratiske milepæle, såsom udvidelsen af valgretten til kvinder og tjenestefolk i 1915, herunder en metodisk-kritisk analyse af argumenterne imod kvindelig valgret, samt afskaffelsen af Landstinget i 1953. Der blev lagt vægt på de sociale og politiske omvæltninger i perioden nationalt, europæisk og globalt, samt på forskellige revolutionstyper og demokratiets udfordringer. Undervisningsforløbet undersøgte betydningen af disse begivenheder for udviklingen af demokrati og samfund i Danmark.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie, styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser.

Anvendte materialer

Kernestof

- Carl-Johan Bryld: Verden før 1914 – i dansk perspektiv. Revolutionernes epoke 1776-1848. Forlaget Systime, 2024. (2,5 s.)
- Andreas Bonne Sindberg m.fl.: Kampen om det gode samfund, Fra enevælde til demokrati – Grundloven 1849. Systime, 2024. (3,5 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer. Partierne dannes: Venstre og Højre, Kampen om parlamentarismen 1875-1901 og Et politisk system formes. Forlaget Systime, 2024. (5,5 s.)
- Bodil Olesen: Kvindelig valgret 1849-1915. Danmarkshistorien.dk., 2017. (2 s.)
- DR TV: Historien om Danmark: Grundloven, folket og magten. (5 s.)
- DR TV: Kvindens valgret 100 år (1 s.)
- Aarhus Universitet: Miniforedrag med Anne Engelst Nørgaard – Historien om de 7 F'er. Danmarkshistorien.dk, 2013. (1 s.)
- Aarhus Universitet: Carl Ploug i Landstinget om kommunal stemmeret til kvinder. Danmarkshistorien.dk., 2014. (2,5 s.)

Omfang

Antal sider: 23 sider. Samlet undervisningstid: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

05 DANMARK PÅ GULDKYSTEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på Danmarks historiske tilstedeværelse på Afrikas Guldkyst og landets rolle i slavehandlen. Det dækkede vigtige begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie som det første kulturmøde mellem europæere og afrikanere i 1485, etableringen af dansk fodfæste på Guldkysten i 1658 og indeholdt desuden en metodisk-kritisk analyse af Christian 7.s forbud mod slavehandlen i 1792. Forløbet undersøgte også betydningen af samspillet mellem den danske enevælde og aktører som Ernst Schimmelmann og diskuterede spørgsmålet om, hvorvidt historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden, herunder om Danmark bør påtage sig ansvar og give en officiel undskyldning for sin rolle i slavehandlen.

Kernestof

Centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie, kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie, globalisering, indsigt i hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden.

Anvendte materialer

Kernestof

- Poul Steiner Jensen (red): Afrikas historie – mødet mellem sorte og hvide, Guldkysten og søfarerne, Danmark og det sorte guld, Danmark på Guldkysten. Forlaget Systime, 2016. (10 s.)
- Aarhus Universitet: Miniforedrag - dansk kolonihistorie. Danmarkshistorien.dk, 2011. (1 s.)
- DR TV: Slavenation Danmark, afsnit 1, Slavenation Danmark, afsnit 2 (10 s.)
- Kristian Iversen m.fl.: Danmarkshistorie mellem erindring og glemsel: Dansk angerpolitik - eller mangel på samme? Forlaget Columbus, 2024. (2,5 s.)
- Aarhus Universitet: Forordning om negerhandlen, 16. marts 1792. Danmarkshistorien.dk, 2022. (1,5 s.)

Omfang

Antal sider: 24 sider. Samlet undervisningstid: 7,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

06 HITLERS VEJ TIL MAGTEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på Tysklands turbulente periode fra efter Første Verdenskrig til Nazitysklands opståen med perspektiver til Holocaust. Centrale begivenheder som Versaillestraktaten i 1919, Weimarforfatningens indførelse og Hitlers vej til magten blev fremhævet. Dette omfattede samspillet mellem vigtige personer som Woodrow Wilson, Clemenceau og aktører som de politiske partier i Weimarrepublikken. Begreber som hyperinflation, polarisering og antisemitisme udforskedes også. Forløbet inkluderede også arbejde med den fælles skyld, som mange tyskere i dag føler efter Anden Verdenskrig, og hvordan man har forsøgt at bearbejde den.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie, styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser, politiske ideologier, herunder ideologernes kamp i det 20. århundrede, Holocaust, nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer, indsigt i hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden.

Anvendte materialer

Kernestof

- Carl-Johan Bryld: Verden efter 1914 – i dansk perspektiv. Freden: Idéer og virkelighed, Wilson's idéer, Ikke forhandlinger, men et diktat, Versaillestraktaten, Økonomisk krise efter Første Verdenskrig, Fire økonomiske faser 1918-1939, Erstatningsproblemet, Verdenskrisen 1929, Politisk polarisering, Tyskland: Weimarrepublikkens svaghed, Modstanden mod Weimarrepublikken, Hitler og nazistpartiet, Hitlers vej til magten, Hitler danner regering 1933, En nazistisk étpartistat. Forlaget Systime, 2022. (16 s.)
- Sophie Preisler Nørgaard m.fl.: Unge tyskere skammer sig stadig over nazitid. Kristeligt Dagblad, 2012. (2 s.)
- Egil Barkfeldt: Ti vigtige ting af vide om Hitler. Kristeligt Dagblad, 2011. (2,5 s.)
- Jacob Halvas Bjerre: Holocaust. Nazismens raceideologi, Partiprogrammet og Mein Kampf. Forlaget Frydenlund, 2012. (5 s.)
- MitCFU: Den umulige fred 1 og 2 (2018) (10 s.)
- Peter Frederiksen: Ideologernes kamp, Nazistpartiets 25-punktsprogram. Systime, 2024. (2 s.)
- Michael Bork: Beskrivelse af fiktiv tysk familie og deres økonomiske og sociale udfordringer i henholdsvis 1928 og 1932. (1,5 s.) samt rollespil om det politiske liv i Weimarrepublikken (3,5 s.). Materialet er skrevet til dette undervisningsforløb.

Omfang

Antal sider: 40,5 sider. Samlet undervisningstid: 12 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde. Desuden indgik et rollespil, hvor kursisterne skulle repræsentere Weimarrepublikkens politiske partier og samarbejde om at løse Tysklands udfordringer.

07 FRA VERDENSKRIG TIL KOLD KRIG

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet udforskede overgangen fra Anden Verdenskrig til den kolde krig. Centrale datoer, begivenheder i Europas og verdens historie samt personer som Stalin, Churchill, Roosevelt, Truman, George Kennan og Nikolai Novikov blev fremhævet. Der blev foretaget en metodisk-kritisk analyse af de fjendebilleder, som blandt andre Kennan og Novikov medvirkede til at skabe under de indledende faser af den kolde krig. Forskellige politiske ideologier og økonomiske systemer, samt begreber som bipolaritet og inddæmning, blev også udforsket. Der var også en sammenligning af forskellige historikeres forklaringer på ansvaret for blokdelingen og spændingen, samt deres vurderinger af Trumandoktrinen, Marshallhjælpen og våbenkapløbet.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie, styreformer, herunder demokrati, politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede, nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer.

Anvendte materialer

Kernestof

- Carl-Johan Bryld: Verden efter 1914 – i dansk perspektiv: Den kolde krig. Modsætningerne mellem de tidligere allierede, Europas deling 1944-1949, "Folkedemokratiseringen" af Østeuropa, To tyske stater, Trumandoktrinen og Marshall-planen, Hvem havde ansvaret?, Revisionisterne og Mellem traditionalisme og revisionisme, Ambassadør Novikov om USA's politik, 27. sept. 1946, George Kennan om Sovjetunionens politik, 1946. Forlaget Systime, 2024. (13 s.)
- Roger Donaldson (instruktør): Thirteen Days. New Line Cinema, 2000. (20 s.)
- MitCFU: Fra verdenskrig til kold krig 1 og 2, 2018. (10 s.)

Omfang

Antal sider: 63 sider. Samlet undervisningstid: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

08 FRA FATTIGHJÆLP TIL VELFÆRDSSTAT

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet så på udviklingen af socialpolitikken i Danmark fra 1800-tallet til oprettelsen af velfærdsstaten. Dette omfattede centrale datoer som indførelsen af Grundloven i 1849 og forskellige love om social sikring, samt vigtige begivenheder som Wall Street-krakket i 1929 og den efterfølgende verdenskrise. Fokus var i høj grad samspillet mellem individ og samfund, herunder spørgsmålet om selvforskyldt fattigdom og overgangen fra natvægterstat til velfærdsstat, industrialisering og urbanisering. Kernepersoner som Ernst Hansen og K.K. Steincke samt begreber som værdigt og ikke-værdigt trængende og socialreformer var centrale.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie, forandringer i levevilkår, teknologi og produktion, politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede, nationale konflikter og samarbejdsrelationer.

Anvendte materialer

Kernestof

- Andreas Bonne Sindberg m.fl.: Kampen for det gode samfund - Historie, samfund, religion. Den gode stat - fra natvægterstat til velfærdssamfund. Forlaget Systime, 2024. (2 s.)
- Michael Bork: Velfærdstatsstatens rødder, Steinckes socialreform, Velfærdsstaten folder sig ud. Materialet er skrevet til dette undervisningsforløb. (5 s.)
- DR TV: Historien om de fattige 1:4 – 1870-1920, Historien om de fattige 2:4 – 1920-1950, Historien om de fattige 3:4 – 1950-1974. (15 s.)
- Inge Adriansen m.fl.: Fra oplysningstid til europæisk ekspansion. Velfærdsstatens rødder, Mellemløstiden - et socialpolitisk nybrud, De håbløst lange køer af arbejdsløse. Forlaget Systime, 2016. (6 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer, Omsorg og uddannelse. Systime, 2024. (3,5 s.)
- Aarhus Universitet: Junigrundlovens §89. Danmarkshistorien.dk, 2016. (0,5 s.)
- Michael Bork: "Hos fattigvæsenet" – et rollespil, jeg har skrevet særligt til dette undervisningsforløb. (2 s.)

Omfang

Antal sider: 32 sider. Samlet undervisning: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde. Desuden indgik et rollespil, hvor kursisterne skulle genopføre, hvordan fattige skulle søge om fattighjælp, inden Steinckes socialreform og indførelsen af rettighedsprincippet i dansk socialpolitik.

09 KAMPEN OM INDVANDRINGEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Dette forløb så på udviklingen af Danmarks udlændingepolitik fra 1950'erne og frem. Det udforskede politiske beslutninger, som f.eks. vedtagelsen af Udlændingeloven i 1983 og dannelsen af Dansk Folkeparti i 1995, der har haft afgørende indflydelse på den nationale politik. Centrale aktører som Pia Kjærsgaard, Søren Krarup og Hans Gamlemtoft-Hansen fremhævedes, og deres rolle i at forme den politiske dagsorden blev undersøgt. Desuden blev den folkelige opbakning til strammere udlændingepolitik analyseret og begreber som gæstearbejdere, familiesammenføring og ghettodannelse udforsket for at give et dybere indblik i de komplekse dynamikker, der præger indvandringsdebatten i Danmark, herunder det øgede fokus på den påståede trussel fra islam. Endelig blev der inkluderet en analyse af de forskellige forklaringer på Danmarks udfordringer med den ny indvandring, herunder en metodisk-kritisk analyse af højrefløjen repræsenteret ved Pia Kjærsgaard og Dansk Folkepartis synspunkter.

Kernestof

Kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie, nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer, globalisering.

Anvendte materialer

Kernestof

- Arbejdermuseet: Indvandrere. (2, 5 s.)
- Carolina Kamil: De, der blev i Tyrkiet - de lever bedre end os. Berlingske Tidende, 2016. (4 s.)
- Aarhus Universitet: Indvandring i velfærdsstaten efter 1965. Danmarkshistorien.dk, 2018. (1 s.)
- Michael Bork: Verdens mest menneskevenlige lov, 1980'ernes udlændingebestemmelser, Oprøret på Vestegnen, Dansk folkeparti og værdipolitikens gennembrud, Systemskiftet 2001 og Kampen om indvandringen – en uafsluttet debat? Materialet er skrevet til dette undervisningsforløb. (15 s.)
- DR TV: Kampen om indvandringen – Verdens mest menneskevenlige lov | Ikke en krone! | Oprøret på Vestegnen | Stuerne bliver i aldrig (20 s.)
- Poul Steiner Jensen (red): Den ny indvandring. Tale af Pia Kjærsgaard på Dansk Folkepartis årsmøde, 1999. Systime, 2024. (2 s.)

Omfang

Antal sider: 45,5 sider. Samlet undervisningstid: 13,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

10 HISTORIEOPGAVEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Dette undervisningsforløb havde to primære formål: at udvikle kursisternes evne til at arbejde med, herunder formidle og remediere, historiefaglige problemstillinger og at introducere dem til de formelle krav ved den større skriftlige opgaver på Hf (SSO). Gennem skrivningen af en 5-8 siders opgave dykkede kursisterne ned i historiske emner fra undervisningen ved hjælp af fagets begreber og metoder, hvor de i indledningen til deres opgaver blev bedt om at begrunde formidlingsmæssige valg. I forlængelse af opgaveskrivningen blev der også arbejdet med, at kursisterne selv skulle formulere historiefaglige problemstillinger.

Kernestof

Afhang af emnevalg.

Anvendte materialer

Kernestof

- Michael Bork: Skriveguide. Er en del af dette undervisningsforløb. (8 s.)
- Kursisterne læste, hvad der skønsmæssigt sammenlagt svarer til 100 sider.

Omfang

Antal sider: 108 sider. Samlet undervisningstid: 13,5 timer. Kursisterne brugte desuden tid uden for undervisningen. Vi arbejder lektieintegreret på min skole, og jeg må derfor ikke give mine kursister læselektier for, men skriftlige opgaver som historieopgaven er undtaget fra dette krav.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt og projektorienteret arbejde.

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December 2025
Institution	Kolding Hf og VUC
Uddannelse	HF2
Fag og niveau	Religion C – Kultur og samfundsfag
Lærer(e)	Michael Bork, Katrine Robertsen
Hold	Hf2-24x

Oversigt over gennemførte temaer og undervisningsforløb

Forløb 00	Religion i det senmoderne samfund
Forløb 01	Nordisk religion
Forløb 02	Kristendom og samfund
Forløb 03	Fra Mekka til Vollsmose
Forløb 04	Buddhisme i øst og vest
Forløb 05	Tro og etik i velfærdsstaten

Omfang af det gennemgående materiale er 190 sider.

00 RELIGION I DET SENMODERNE SAMFUND

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fungerede som en introduktion til fagets identitet, terminologi og metode. Fokus var på religionens rolle i det moderne samfund. Det dækkede vigtige begreber som sekularisering, af- fortryllelse og genfortryllelse og undersøgte, hvordan religion udvikler sig i en tid præget af individualisering, urbanisering og globalisering. Vi anvendte Anthony Giddens' koncept om det senmoderne samfund som ramme til at forstå moderne religiøse fænomener med perspektiver til traditionssamfundet og det moderne samfund. Vi diskuterede forskellige syn på religion, både udefra- og indefra-synsvinkler og analyserede en artikel om urnenedsænkning for at undersøge, hvordan religion manifesterer sig i vores dagligdag.

Kernestof

- Religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid, religionsfaglige metoder.

Anvendt materiale

Kernestof

- Lene Madsen: Grundbogen til Religion C. [Hvad er religion?](#), [Hvordan undersøger man religion?](#), [Religion i det senmoderne samfund](#) og [Fakta om religion i det senmoderne samfund](#). Forlaget Systime, 2024. (3 sider)
- Anne Behr: Bisættelse uden for kirkens stemningsfulde kulisser. Ateist.dk 01.02.2005. (2 sider)
- Jacob Knudsen: Vi pløjede og vi så'ed. Den Danske Salmebog, 2003; Trille: Øjet. Historielab.dk, 2018; Nick Cave: Into my arms. The Boatman's Call, 1997. (2 sider)

Omfang

- 7 sider. Samlet undervisningstid: 4,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

01 NORDISK RELIGION

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på den gamle nordiske religion og den forsøgte genoplivning af den i moderne tid. Vi udforskede begivenheder som tilblivelsen af Wicca i midten af 1900-tallet og den efterfølgende bølge af nyhedenske/neopagane bevægelser i 1970'erne. Vi diskuterede livsanskuelse og værdier inden for den moderne asatro, såvel som ritualer som bloter og myters betydning og samfundsmæssige funktion i både moderne asatro og gammel nordisk religion. Endelig blev eleverne introduceret for til metodisk analyse af religionsfaglige tekster.

Kernestof

Udvalgte sider af yderligere én religion; religioners samfundsmæssige; politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid; religionsfaglige metoder.

Anvendt materiale

Kernestof

- Lars Højer: [Hvad er asatro i dag?](#) Nationalmuseet, 2023. (1,5 side)
- Lene Madsen: Grundbogen til religion C, [Myte](#). Systime, 2024. (2,5 sider)
- Allan A. Lund: [Adam af Bremens krønike](#) (i uddrag om kulten i Uppsala). Nationalmuseet, 2024. (0,3 side)
- DR TV: [1000 års tro: Danernes store religionsskifte](#). 1000 års tro, 2020. (5 sider)
- DR TV: [Vil du droppe din kirkeskat og betale til Moder Natur i stedet?](#) Tro til salg, 2021. (5 sider)
- Uffe Hartvig Larsen: Vikingernes tro og tanke, s. 20-30, 100-108. Akademisk Forlag, 2001. (18 sider)
- YouTube: [Vikingernes skikke – forelæsning af Lars Jørgensen](#). Nationalmuseet, 2001. (3 sider)
- Jens Peter Schjødt: [Nordisk mytologi](#). Danmarkshistorien.dk, 2011. (1 side)
- Kristian Frisk: [Hvad tror asatroende egentlig på?](#). Religion.dk, 2010. (2,5 sider)
- Det Danske Filminstitut: [Vølvens spådom \(1996\)](#). YouTube, 2014. (3 sider)
- DR TV: [Hedning på høje hæle](#). Himlen over Danmark, 2006. (5 sider)
- Helena Valorintha: Et hjem til Martin og mig. Forn Sidrs medlemsblad Vølse, oktober 2003. (2 sider)

Omfang

49 sider. Samlet undervisningstid: 9 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

02 KRISTENDOM OG SAMFUND

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet udforskede kristendommen, navnlig i dens danske, evangelisk-lutherske fremtrædelsesform, men med historiske og aktuelle perspektiver til Europa og kristendommens formative periode. Vi fokuserede på centrale begivenheder som Jesu fødsel, korsfæstelse og genopstandelse samt reformationen i en europæisk og dansk sammenhæng. Derudover diskuterede vi forskellige læsninger af Bibelen, betydningen af afmytologisering inden for kristen teologi og sekulariseringens indflydelse på forholdet mellem religion og politik. Vi udforskede også den danske folkekirke samt begreber som frelse, næstekærlighed og arvesynd, hvorunder vi også foretog en metodisk analyse af den klassiske fortælling om syndefaldet.

Kernestof

Kristendom, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer; nutidige og klassiske tekster; religionsfaglige metoder.

Anvendt materiale

Kernestof

- Katrine Haaning m.fl. (red): Religionsportalen. [Kristendom](#), [Den kristne grundfortælling](#). Forlaget Systime, 2024. (5,5 sider)
- Svend Lindhardt: [Afmytologisering](#). Irenelarsen.dk, 2023. (3 sider)
- Morten Winther Bülow (red): Demokrati - globale og nationale udfordringer: [Religion i Danmark](#). Forlaget Systime, 2024. (2 sider)
- Michael Bork: Den danske folkekirke, Jan Hjärpe og folkekirken. Materialet er skrevet specifikt til dette undervisningsforløb. (4,5 sider)
- Christina Egholm: Kristendom - tro og praksis. [Aktørniveauet: Danske og folkekirken](#). Forlaget Systime, 2024. (2,5 sider)
- Danmarks Riges Grundlov: Grundlovens paragraffer om religion (§4, §6, §66, §67, §68, §69, §70). Retsinformation, 2024. (0,4 side)
- DR TV: Tro til salg – [Kan man sammenligne folkekirken med en rullepølse?](#). Tro til salg, 2021. (5 sider)
- DR TV: [De unge præster afsnit 1](#). De unge præster, 2020. (5 sider)
- Bibelen online: Markusevangeliet 14, 55-58 om nedbrydelsen af Templet; Paulus i Galaterbrevet 3, 23-29, om accept af ikke-jøder i kristne menigheder; 1. Mosebog, 3, 1-24 om [Syndefaldet og uddrivelsen af Paradisets have](#). Bibelselskabet, 2024. (2,5 sider)

Omfang

30,5 sider. Samlet undervisningstid: 12 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

03 FRA MEKKA TIL VOLLSMOSE

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på islam i dens danske og europæiske fremtrædelsesformer. Vi begyndte med at undersøge religionen i et historisk perspektiv, herunder Muhammeds fødsel i 570 og hans første åbenbaring i 610. Der blev foretaget en metodisk analyse af fortællingen om hans natlige rejse og himmelfart, efterfulgt af hans udvandring til Medina i 622 og hans død i 632. Derudover diskuterede vi aktuelle emner som tørklædedebat og tildækningsforbud, samt betydningen af de fem søjler og islamiske ritualer i både historisk og nutidig kontekst. Vi undersøgte desuden Koranens syn på kvinders klædedragt og betydningen af hadith-litteraturen.

Kernestof

Islam, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster; religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid.

Anvendt materiale

Kernestof

- Lene Madsen: Grundbogen til Religion C. [Fakta om islam](#), [Det islamiske samfundssyn](#). Forlaget Systime, 2024. (2 sider)
- Deniz Kitir: Klassisk og moderne islam: [Muhammed - Guds sidste sendebud](#), [Tøj og tørklæde som identitetsmarkør](#). Forlaget Systime, 2024. (4 sider)
- Michael Bork: Forskellige slags muslimer. Materialet er skrevet specifikt til dette undervisningsforløb. (1 side)
- Mikkel Thrane Lassen (red): Religioner lever - grundbog til religion, Lindhart og Ringhof, 2002, s. 107-116. (5 sider)
- Deniz Kitir (red): Kultur og samfund: [Kulturmøder i Danmark](#). Forlaget Systime, 2024. (2,5 sider)
- DR TV: [Fra Vollsrose til Folketinget](#), [Hvorfor går Meryem med Niqab?](#), [Med tørklæde på scenen](#), [Skal muslimer give Rasmus Paludan et kram?](#), [Langt fra Borgen: Frikadellekrig og tørklæder](#). (25 sider)
- TV Fyn: [Skilsmisssagen i Vollsrose](#). YouTube, 2020. (2 sider)
- Allan Spangsberg: [Skilsmisssedokument afslører sharialov i Vollsrose](#). TV2 Fyn, 24. september 2020. (2 sider)
- Den Klare Koran: [Sura 24, 31](#) og [33, 59](#) (begge om tildækning af kvinder). Oversættelse ved Amér Majid. Forlaget Tronen, 2015. (0,3 side)
- Sahih Muslim: [Gabriels hadith](#). Deniz Kitirs oversættelse i Klassisk og moderne islam. Forlaget Systime, 2024. (0,3 side)
- Allan Ahle m.fl. (red): Horisont C – grundbog til religion: [Muhammeds natte-rejse og himmelfart](#). Forlaget Systime, 2024. (2,5 sider)

Omfang:

47,5 sider. Samlet undervisningstid: 10,5.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

04 BUDDHISME I ØST OG VEST

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

I dette undervisningsforløb udforskede vi den historiske buddhisme og dens ophav i hinduismen. Vi undersøgte også, hvordan buddhismen kom til Danmark i 1970'erne sammen med andre nyreligiøse bevægelser. Vi diskuterede forskellene mellem konvertit- og immigrantbuddhisme samt betydningen af de tre juveler i buddhismen. Derudover udforskede vi centrale buddhistiske begreber og retninger som Theravada, Mahayana og – især – Vajrayana og dens ophav i Tibet, herunder vigtige figurer som bodhisattvaer og tulkuer. Som i de foregående forløb foretog vi en metodisk analyse af en religionsfaglig tekst – i dette tilfælde den klassiske fortælling "Buddhalegenden".

Kernestof

Udvalgte sider af yderligere én religion, religionsfaglige metoder.

Anvendt materiale

Kernestof

- DR TV: [Kan man gå til buddhisme?](#) Tro til salg, 2021. (5 sider)
- Lene Madsen: Grundbogen til Religion C. [Øjenåbner: Buddhisme i øst og vest](#), [Buddhismens historiske udvikling](#), [Den klassiske buddhisme](#), [Religiøs praksis i buddhismen](#), [Buddhisme i Tibet](#), [Buddhisme i Danmark](#). Forlaget Systime, 2024. (10 sider)
- Anders Nielsen: Buddhisme – introduktion og tekster. [Immigrantbuddhisme og konvertitbuddhisme](#). Forlaget Systime, 2024. (2,5 sider)
- Karma Kadjy Skolen Danmark: [Diamantvejsbuddhisme i Danmark](#). YouTube, 2014. (2 sider)
- Nati Baratz: [Det udvalgte barn \(2009\)](#). DR Undervisning, 2020. (10 sider)
- TrueTube: [The Enlightenment of the Buddha](#). YouTube, 2014. (1 side)
- Allan Ahle m.fl. (red): Horisont C - grundbog i Religion: [Buddhalegenden](#). Forlaget Systime, 2024. (2 sider)

Omfang

- 32,5 sider. Samlet undervisningstid: 12 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

05 TRO OG ETIK I VELFÆRDSSTATEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet udforskede forskellige etiske og religionsetiske perspektiver på etik og moral i relation til velfærdsstaten. Vi undersøgte Aristoteles' dydsetik, Immanuel Kants pligtetik samt Bentham og Mills nyttetik, alt sammen i sammenhæng med forskellige velfærdsuddannelser og jobs i velfærdsstaten såsom sygeplejerske, SOSU og læge og med inddragelse af virkelighedsnære og professionsrettede problemstillinger fra det offentlige sundhedsvæsen. Derudover diskuterede vi religiøse og kulturelle værdier i relation til næstekærlighedsbuddet og dets professionalisering i velfærdsstaten, herunder Jesus' lignelse om den barmhjertige samaritaner. Gennem disse filosofiske og religiøse perspektiver drøftede vi desuden aktuelle etiske problemstillinger såsom aktiv dødshjælp og flygtningekrisen, herunder en metodisk analyse af en artikel, der problematiserede brugen af ordet "næstekærlighed" i relation til syriske flygtninge.

Kernestof

Etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger; religionsfaglige metoder.

Anvendt materiale

Kernestof

- Michael Bork: Etik og moral, Kristen etik, Kant og pligtetikken. Materialet er skrevet specifikt til dette undervisningsforløb. (7 sider)
- Sofie Reimick m.fl.: Kultur og samfund. [Næstekærlighed og solidaritet i Det Nye Testamente](#) (infoboksen om de tre principielle etiske spørgsmål). Forlaget Systime, 2024. (1 side)
- Birgitte Holck Bækgaard: Livsideer. [Dydsetik](#). Systime, 2013. (2 sider)
- Katrine Haaning m.fl.: Religionsportalen. [Etik](#) (afsnittene Nytteetik, Qaly og Medicinsk etik og nyttetik). Forlaget Systime, 2024. (3 sider)
- DR TV: [Indefra med Anders Agger: Etisk råd](#). Indefra med Anders Agger sæson 3, 2015. (5 sider)
- Bibelen 2020: [Lignelsen om den barmhjertige samaritaner](#), Lukasevan geliet kapitel 10, 25-37. Bibelselskabet, 2024. (0,8 side)
- Marie Krarup: [Marie Krarup: Den syriske flygtning er ikke min næste](#). Interview med Anna Rask Petersen. Kristendom.dk, 2015. (1,5 side)
- Michael Bork: Diverse refleksionsøvelser og rollespil (Dydsetik i praksis, Næstekærlighed i praksis, Pligtetik og aktiv dødshjælp, Prioriteringer på Kolding Sygehus). Materialerne er udarbejdet specifikt til dette undervisningsforløb. (3 sider)

Omfang

23,5 sider. Samlet undervisningstid: 12 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.